

Asia: VN/13663/2022

Luonnokset: Hallituksen esitys eduskunnalle eräiden vihreän siirtymän hankkeiden väliaikaisesta etusijamenettelystä aluehallintovirastojen lupakäsittelyssä vuosina 2023—2025 ja hallintotuomioistuimissa vuosina 2023-2027 ja asetus selvityksen sisällöstä

Lausunnonantajan lausunto

Lausuntonne AVI-käsittelylain pykäläluonnoksesta, uusi 2 a ja 2 b ja niiden perustelut

-

Lausuntonne vesilain pykäläluonnoksesta, uusi 15 luvun 4 a ja sen perustelut

-

Lausuntonne ympäristönsuojelulain pykäläluonnoksesta, uusi 197 a ja sen perustelut

-

Lausuntonne maankäyttö- ja rakennuslain pykäläluonnoksesta, uusi 188 a ja sen perustelut

-

Lausuntonne luonnoksen sisältyvistä siirtymäsäännöksistä (ns. AVI-käsittelylaki ja MRL)

-

Lausuntonne hallituksen esitysluonnoksesta muilta osin

Suomen ympäristökeskus katsoo, että esityksen keskeinen tavoite vihreän siirtymän eräiden investointien edistämisestä nopeuttamalla niitä koskevien lupahakemusten käsittelyä aluehallintovirastoissa ja valitusten käsittelyä hallintotuomioistuimissa on vallitsevassa tilanteessa ymmärrettävä ja kannatettava asia.

Etusijamenettely aluehallintovirastojen lupamenettelyissä ja hallintotuomioistuinten käsittelyssä voi kuitenkin olla luvan hakijoita epäyhdenmukaisesti kohteleva. Lisäresurssien osoittaminen käsittelyn nopeuttamiseksi on myönteistä ja jopa välttämätöntä. SYKE esittää kuitenkin huolensa siitä, saadaanko lisäresursseja nopeasti käyttöön vaikeuttamatta esimerkiksi ELY-keskusten toimintaa.

Ei merkittävää haittaa -periaatteen soveltaminen on kannatettavaa, mutta olisi uusi elementti aluehallintovirastojen lupamenettelyssä. Luvan hakijan laatiman, edellä mainitun periaatteen noudattamista koskevan selvityksen sisällön arvioiminen saattaa vaatia aluehallintovirastojen esittelijöiden ja ratkaisijoiden kouluttamista. Kouluttamalla varmistetaan ei merkittävää haittaa -periaatteen mukaisen arvioinnin yhdenmukaisuus koko maassa, mikä on tärkeää myös luvanhakijoiden yhdenmukaisen kohtelun kannalta. Ei merkittävää haittaa -periaatteen soveltaminen lisäksi lupahakemuksen käsittelyyn tarvittavaa aikaa, mikä olisi ristiriidassa asetuksen päätavoitteen kanssa.

Ympäristönsuojelulakiin, vesilakiin sekä maankäyttö- ja rakennuslakiin lisättävistä säännöksistä tai perustelumuihiosta ei käy ilmi, miten toimitaan niiden määräajan puitteissa vireille tulleiden asioiden kanssa, joita ei ole ehditty käsitellä määräajan päättymiseen mennessä. Asiasta tulisi säätää siirtymäsäännöksissä.

Kaavoituksessa yleiskaavoituksen tarkoitus on yhteensovittaa toiminnot ja ohjata yksityiskohtaisempaa suunnittelua. Tämä on lähtökohta sille, että uusiutuvan energiantuotannon sijoittaminen tulisi olla hoidettu yleiskaavassa ja asemakaava tarkoittaa vain toimintojen yksityiskohtaista sijoittumista siihen varatulle alueelle. Esityksen mukainen ehdotus käsitellä kiireellisenä tällaiseen yksityiskohtaiseen suunnitteluun liittyvä asemakaava on perusteltu, sillä vaikutusten kannalta tärkein asia eli uusiutuvan energiantuotannon sijoittumien on ratkaistu jo ennen tätä ennen ja kyse on yksityiskohtaisen sijoittumisen ja järjestymisen asioista.

Tuulivoiman osalta yleiskaava on merkittävin kaavoitustaso. On nähtävissä, että tuulivoiman kasvun mahdollistamiseen tarvitaan toimenpiteitä, joilla varmistetaan sen kapasiteetin ennakoitu ja tarvittava lisärakentaminen siten että sen yhteensovittaminen muuhun maankäyttöön, muihin elinkeinoihin ja mm. kulttuurisiin asioihin nähden hyväksyttävästi etenisi.

Esityksen mukainen tuulivoimarakentamista ohjaavaa yleiskaavaa koskevan valituksen käsitteleminen kiireellisenä on perusteltua, mutta on myös varmistettava, että kunnilla on riittävästi osaamista ja riittävät resurssit toteuttaa tuulivoimayleiskaavat sellaisina ja sellaisiin sijainteihin, että ne perustuvat kestäväälle maankäytölle ja ovat hyväksyttäviä. Näin myös tuulivoimakaavoihin liittyvien valitusten määrä vähentyy. ELY-keskusten mahdollisuudet ohjata ja opastaa kuntia tuulivoima-asioissa on varmistettava. Tuulivoiman nopean lisääntymisen vuoksi on saatava aikaan valtakunnallinen kokonaiskuva tuulivoimasuunnittelun kokonaisuudesta (kaavoissa) ja myös olemassa olevasta tuulivoimatilanteesta. Tällaista kokonaiskuvaa ei tällä hetkellä ole tarjolla.

Lausuntonne asetusluonnoksesta ja perustelumuihiosta

-

Attila Mikko

Lausunnon hyväksyjänä Leif Schulman. Lausunnon ovat laatineet Mikko Attila, Timo Jouttijärvi, Kaj Forsius, Jouko Tuomainen ja Kari Oinonen.